

Haziran 2021

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN MALİ HAK TUTARLARININ BELİRLENMESİ

(Determination of Board Members' Financial Rights)

(Bu makale 21 Haziran 2021 tarihinde Av. Umut Kolcuoğlu'nun Dünya Gazetesi'ndeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Şirketler hukukunda yönetim kurulu üyelerinin mali hakları olarak sayılan huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve kazanç payı ödemelerinin tutarlarının esas sözleşme veya genel kurul kararı ile tespit edilebileceği açıkça düzenleniyor. Bununla birlikte Türk Ticaret Kanunu'nda tutarların hangi ölçütlere göre belirlenmesi gerektiğine ilişkin ayrıntılı kurallar bulunmuyor. Bu yazımızda yönetim kurulu üyelerinin mali haklarının tutarlarının belirlenmesi konusunda göz önünde bulundurulması gereken kriterleri ve bu bağlamda ödeme tutarlarında üyeler arasında farklılaştırma yapıp yapılamayacağını kısaca ele alacağız.

Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen eşit işlem ilkesi, sadece eşit şartlardaki pay sahiplerinin eşit işleme tabi tutulması anlamına geldiğinden, bu ilkenin yönetim kurulu üyelerinin mali hak tutarlarının belirlenmesinde geçerli olmayacağını söyleyebiliriz. Ancak eşit işlem ilkesinin dayanağını oluşturan "dürüstlük kuralı" her halde genel kurul kararlarına da uygulandığından, üyeler arasındaki farklı ödemelerin keyfi olmaması, objektif kriterlere dayanması önemli. Objektif kriterler arasında bilgi-tecrübe, piyasa şartları, konum-pozisyon, üstlenilen görev ve yetkilerin mahiyeti, harcanan emek ve zaman, önceden belirlenmiş performans hedeflerini saymak mümkün. Pek tabii ödemeler konusunda ilgili mali hakkın türü de önem taşıyabilir. Örneğin toplantıya katılma karşılığında ödenen huzur hakkının toplantıya katılmayan bir üyeye ödenmesi söz konusu olamayacağı gibi, ilgili faaliyet yılında bilanço zararı açıklayan bir şirkette üyelere kazanç payı ödemesi de söz konusu olamaz.

Şunu da eklemek gerekir ki, kanunen zorunlu olmamakla birlikte genel kurulun ücretlendirme esaslarını önceden belirlemesi mümkün. Yönetim kurulu ücretlendirme esasları hakkında genel kurula öneriler sunulabilir.

Yönetim kurulu üyelerine sağlanacak mali haklara ilişkin olarak, her ne kadar halka kapalı şirketler için uygulanması zorunlu olmasa da Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri yol gösterici olabilir. Kurumsal Yönetim İlkeleri kapsamında yönetim kurulu üyelerine sağlanan mali haklar üyelerin performansına bağlı bir değerlendirme neticesinde belirleniyor. Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yönetim kurulunun sorumlulukları arasında şirketin belirlenen ve kamuya açıklanan operasyonel ve finansal performans hedeflerine ulaşması da sayılıyor. Bu hedeflere ulaşamaması halinde bu durum gerekçeleri ile birlikte faaliyet raporunda açıklanarak bir bakıma yönetim kurulu ve üyelerinin performans değerlendirmesinin yapılacağı ve yönetim kurulu üyelerinin bu değerlendirmeler dikkate alınarak ödüllendirileceği veya azledileceği belirtiliyor. Dolayısıyla her bir yönetim kurulu üyesinin performansı ve yüklediği görevlerin kapsamı farklı olabileceğinden,

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

yönetim kurulu üyelerine farklı ödemeler yapılmasında sermaye piyasası hukukunda da genel bir yasak bulunmuyor.

Yönetim kurulu üyelerinin mali haklarına ilişkin olarak Kurumsal Yönetim İlkeleri kapsamında dikkat edilmesi gereken bir diğer husus bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirilmesi konusu. Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirilmesinde pay edindirme planları (stock option plans) veya şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılmıyor. Buna ek olarak, anılan üyeler bakımından ücret tutarının bağımsızlığı koruyacak düzeyde olması gerekiyor. Esasen bu kural bile üyeler arasında görevin mahiyetine göre mali hak ödemelerinin türü ve tutarı konusunda farklılaştırmanın mümkün olduğuna işaret ediyor.

Peki mali hakların tutarı belirlenirken dikkate alınması gereken başka bir ölçüt olabilir mi? Yargıtay'ın, yönetim kurulu üyelerine yapılan mali hak ödemelerinin yüksekliğine ilişkin bir uyuşmazlığı, ilgili şirketin finansal tablolarına yansıyan mali durumunu ve dağıtılmasına karar verilen kâr tutarlarını dikkate alarak çözümlendiğini görüyoruz. Bu tür uyuşmazlıklarda Yargıtay, yönetim kurulu üyelerine yapılan ödeme tutarlarının şirketin mali durumu dikkate alındığında fahiş olduğuna, dolayısıyla dürüstlük kuralına aykırılık teşkil ettiğine karar verebiliyor.

Özetle, yönetim kurulu üyelerine sağlanan mali hakların tutarlarının her hâlükârda piyasa koşullarına ve yönetim kurulu üyelerinin yüklendiği görev ve edimlerine uygun olarak belirlenmesi gerekiyor. Ancak daha da önemlisi, yönetim kurulu üyelerine yapılacak ödemelerin, şirketin mali durumuyla da orantılı olması, şirket ortaklarının kâr payı alma haklarını zayıflatmayacak ve menfaatlerini zedelemeyecek bir şekilde tayin edilmesi önem arz ediyor.

İLETİŞİM

Av. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr